

Til lovforslag nr. L 90. Betænkning afgivet af Kirkeudvalget den 1. april 1992

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til kirkeministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Brønshøj Sogns Menighedsråd,
Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer og
Struer Sognepræsteembeder.

Der er af kirkeministeren og af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Kristeligt Folkepartis medlem) lovforslaget til *vedtagelse* med de af kirkeministeren stillede ændringsforslag.

Flertallet ønsker endvidere at udtale følgende:

Efter den hidtil gældende bestemmelse i menighedsrådsvalglovens § 2 har ethvert medlem af folkekirken, der er fyldt 18 år, valgret, medmindre den pågældende stiller sig i afgjort modsætning til folkekirken ved åbenlyst at fornægte kristendommen.

Der er bl.a. fra Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer udtrykt ønske om, at kravet om ikke at have fornægtet kristendommen opretholdes som valgets betingelse og dermed tillige som betingelse for valgbarhed til menighedsråd.

I lov nr. 352 af 6. juni 1991 om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning, der trådte i kraft den 1. januar 1992, er det imidlertid fastsat, at medlemskab af folkekirken ophører, hvis et medlem slutter sig til et andet trossamfund eller på anden måde, f.eks. ved at lade sig gendøbe, stiller sig uden for folkekirken.

I den i medfør af den nævnte lov udstedte bekendtgørelse nr. 57 af 24. januar 1992 om stiftelse og ophør af medlemskab af folkekirken er det bestemt, at det er den kirkebogsførende præst i det sogn, hvor medlemmet har bopæl, der i givet fald skal afgøre, om medlemskab er ophørt ved, at den pågældende har stillet sig uden for folkekirken.

Som anført i lovforslagets bemærkninger er det ikke fundet rimeligt at stille yderligere betingelser for valgret end medlemskab af folkekirken.

Flertallet er enig heri og skal i øvrigt bemærke, at det næppe er muligt at pege på nogen instans, der i forbindelse med valget på forsvareligt grundlag kunne træffe afgørelse om, hvorvidt en sådan yderligere betingelse ud over medlemskab og alder kunne anses for opfyldt. Valgbestyrelsen vil ikke have det fornødne grundlag for at træffe en sådan afgørelse.

Et *mindretal* (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af kirkeministeren og det af mindretallet stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (KRF):

1) I den under nr. 2 foreslåede affattelse af § 2, stk. 1, indsættes efter »valgdagen« ordene: »medmindre den pågældende stiller sig i afgjort modsætning til folkekirken ved åbenlyst at fornægte kristentroen«.

Af *kirkeministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

2) Nr. 4 affattes således:

»4. § 5 affattes således:

»§ 5. En sognebåndsløser skal i forbindelse med sognebåndsløsningen vælge, om han eller hun vil udøve valgret i den menighedsråds-kreds, hvor sognebåndsløseren bor, eller i en menighedsråds-kreds, hvor sognebåndsløserpræsten er ansat. Sognebåndsløseren er kun valgbar i den menighedsråds-kreds, hvor valgretten udøves.

Stk. 2. Dersom valgretten ønskes udøvet i en menighedsråds-kreds, hvor sognebåndsløserpræsten er ansat, skal der i forbindelse med sognebåndsløsningen gives meddelelse herom. Hvis sognebåndsløserpræsten er ansat i flere menighedsråds-kredse, skal sognebåndsløseren tillige meddele, i hvilken af disse menighedsråds-kredse valgret ønskes udøvet. Hvis meddelelse ikke gives, udøver sognebåndsløseren sin valgret i bopæls-sognet.

Stk. 3. Det trufne valg er bindende, så længe sognebåndsløsningen består. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler for sognebåndsløseroptagelse på valglisten.

Stk. 4. Tilsvarende regler gælder for personer, der i henhold til andre bestemmelser er henvist til en særlig menighed.

Stk. 5. Præster har kun valgret i den menighedsråds-kreds, hvor de er ansat. Præster, der er ansat i flere menighedsråds-kredse, kan vælge, i hvilken kreds de vil udøve deres valgret.«

3) Nr. 8 affattes således:

»8. § 23 affattes således:

»§ 23. Afholdes der ikke valg i en menighedsråds-kreds, udskrives der nyt valg. Vælges der ingen medlemmer, mister menigheden sin

indstillingsret ved præstevalg. Kirkeministeren træffer efter indstilling fra biskoppen afgørelse om, hvorledes og af hvem de til et menighedsråd henlagte funktioner skal varetages.

Stk. 2. Fører valget ikke til dannelse af et fuldtalligt menighedsråd, udskrives valg med henblik på at gøre rådet fuldtalligt (udfyldningsvalg). Biskoppen kan dog tillade, at udfyldningsvalg undlades.

Stk. 3. Tillader biskoppen, at udfyldningsvalg undlades, eller fører afholdelse af udfyldningsvalg ikke til dannelse af et fuldtalligt menighedsråd, dannes rådet af de medlemmer, der er valgt, sammen med præsten eller præsterne.«

4) Nr. 9 udgår.

Til § 2

5) Datoen »den 1. april 1992« ændres til: »den 1. maj 1992«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Mindretallet finder det stærkt kritisabelt, at kravet om, at et medlem af folkekirken ikke må have stillet sig i afgjort modsætning til folkekirken ved åbenlyst at fornægte kristendommen, ikke opretholdes som valgrets-betingelse og som betingelse for valgbarhed til menighedsråd. Derfor foreslås den gældende betingelse i lovens § 2 opretholdt.

Det skal være en kirkelig afgørelse, om et medlem har stillet sig i afgørende modsætning til folkekirken. Efter mindretallets opfattelse bør provsten træffe afgørelsen med biskoppen som ankeinstans.

Til nr. 2

Med den foreslåede formulering er bestemmelsen tydeliggjort og bragt i overensstemmelse med ordlyden i bekendtgørelse nr. 58 af 24. januar 1992 om stiftelse og ophør af sognebåndsløsning samt om sognebåndsløseres valgret til menighedsråd, § 6, der under forudsætning af lovforslagets vedtagelse træder i kraft den 1. juli 1992.

Bestemmelsen i stk. 5 svarer til § 5, stk. 2, i den nugældende lov. Den foreslåede ændring skal ses på baggrund af de indvendinger, der er

rejst mod en ændring af den nugældende bestemmelse, særlig fra Den danske Præsteforenings og Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmers side.

Til nr. 3 og 4

Det foreslåede § 23, stk. 1, svarer til § 23, stk. 2, i den nugældende lov, dog med den ændring, at kirkeministeren efter indstilling fra biskoppen træffer afgørelse om varetagelse af rådets funktioner.

Stk. 2 svarer til første punktum i § 23, stk. 1, i den nugældende lov med den ændring, at bi-

skoppen tillægges kompetence til at træffe beslutning om, at udfyldningsvalg kan undlades.

Stk. 3 svarer til andet punktum i § 23, stk. 1, i den nugældende lov med redaktionelle ændringer.

Til nr. 5

I det oprindelige lovforslag er tidspunktet for lovforslagets ikrafttræden fastsat til 1. april 1992. Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at lovforslaget på dette tidspunkt ikke var færdigbehandlet.

Hanne Andersen (S) Anna-Marie Hansen (S) Arne Jensen (S)

Tove Lindbo Larsen (S) nfm. Henning Nielsen (S) Peder Sass (S) Jan Petersen (S)

Hanne Thanning Jacobsen (SF) Lis Noer Holmberg (CD) Eva Møller (KF)

Agnete Laustsen (KF) Birthe Rønn Hornbech (V) fmd. Mejdahl (V) Bodil Thrane (V)

Poul Nødgaard (FP) Ole Vig Jensen (RV) Inger Stilling Pedersen (KRF)